

renhållnings

KARLSHAMN • OLOFSTRÖM • SÖLVESBORG

2016 **NYTT**

**VMAB bidrar till
klimatsmart
utveckling**

SIDAN 3

**VMAB är en
modern och hållbar
energiproducent**

SIDAN 6-7

**Hur farligt är ditt
hushållsavfall?**

SIDAN 8

Innehåll:

VD har ordet	2
Klimatsmart utveckling	3
VMAB:s personal	3
Färre reklamationer	4
Smarta tips för dig med Maxikärl.....	5
En hållbar energiproducent.....	6-7
Hur farligt är ditt hushållsavfall?.....	8
Rätt sortering av farligt avfall	9
VMAB lanserar ny hemsida	10
ÅVS & ÅVC.....	11
Kontakt & öppettider	12

Vår geografiska region:

VMAB, Västblekinge Miljö AB, är ett kommunalt bolag som ägs av de tre kommunerna Karlshamn, Olofström och Sölvesborg.

Bolagets uppdrag är att samordna avfallshanteringen i dess ägarkommuner. Ansvarsområdet omfattar bland annat insamling och behandling av avfall, drift av avfallsanläggningen i Mörrum och drift av återvinningssentralerna. VMAB sysselsätter drygt ett 30-tal personer och har huvudkontor i Mörrum där även den administrativa delen finns.

VMAB driver fem återvinningssentraler varav fyra med egen personal. Hämtning av hushållsavfall sker med hjälp av entreprenör.

VD har ordet

Vi blickar tillbaka på ett intressant verksamhetsår och ser fram emot ett minst lika inspirerande 2016 där flera av våra projekt som initierades under föregående år kommer att landa i miljögynnande resultat. Bland annat arbetar vi fram ett nytt upphandlingsförfarande där funktionen ligger i fokus.

Ett gediget utredningsarbete är också under framtagande för framtida VA- och lakvattenhantering. Här ryms även en utredning över våra möjligheter att även kunna röta VA-slam för produktion av biogas.

Vi kan stolt konstatera att vår biogasanläggning fungerar mycket bra med mycket goda volymer av producerat gas för distribution. Numera hantear anläggningen helt i VMAB:s regi när det gäller drift och underhåll.

Kopplat till biogasframställan har ett tankställe för biogas uppförts inom bolagets anläggningsområde. Tankstället är avsett för tömningsfordonen och bolagets egna fordon. På så sätt frigörs bättre möjligheter för biogastankning för privatpersoner vid de befintliga tankställena i Karlshamn och i Olofström.

Vi planerar vidare för ombyggnad av Tubbaryds återvinningssentral för att skapa säkrare trafiksituation våra besökare och personal.

Ytterligare en satsning som befäster bolagets starka position som miljöaktör är den solcellsanläggning som vi installerade i slutet av 2015 avsedd för elproduktion.

Om detta och mycket annat kan du läsa om i Renhållningsnytt. Väl mött till ett nytt miljöfrämjande 2016.

Göran Sternsén, VD, VMAB

Renhållningsnytt 2016:

Ansvarig utgivare: Göran Sternsén, VMAB

Text och foto: Krisztina Andersson, Purple Passion Kommunikation

Omslagsbild: Mörrumsån, foto: Roger Karlsson

Grafisk produktion: Purple Passion Kommunikation, Karlshamn

Tryckeri: Exakta AB, Malmö. Exakta är ett Svanengodkänt tryckeri, licensnummer 3041 0417. Papper: Cyclus Print 130 gr, ett bestruket matt, naturvitt papper som är tillverkat av 100% returfiber. Insamling och sortering av högkvalitativ returfiber har positiva effekter på miljön.

Adress och kontakt: VMAB, Perstorpsvägen 101-20, Box 56, 375 22 Mörrum. Tel 0454-593 59, kundtjänst@vmab.se, www.vmab.se

Utgivning: Renhållningsnytt distribueras som årligt nummer till samtliga hushåll i Karlshamn, Olofströms och Sölvesborgs kommuner.

VMAB bidrar till klimatsmart utveckling

2015 har kännetecknats av en rad betydande investeringar och satsningar för VMAB där nya dörrar har öppnats för dialog med samarbetspartners inom branschen.

Fyrfackssystemet Maximiljö fortsätter att öka i anslutningsgrad bland hushållen i våra ägarkommuner, vi noterar höga volymer producerad biogas i vår anläggning och är också stolta över att vi har kunnat uppföra en solcellsanläggning för elproduktion. I och med detta är VMAB:s anläggning helt självförsörjande när det gäller energi.

Bolaget har även inlett ett omfattande utredningsarbete för att undersöka möjligheterna att även

kunna röta VA-slam för produktion av biogas. Detta arbete sker i samverkan med kommuner och verksamheter i regionen.

Avfallsbranschen möter ständigt nya utmaningar och 2016 kommer inte att vara något undantag. Det lokala och regionala arbetet är direkt knutet till nationella och internationella intentioner i det miljö- och klimatfrämjande arbetet. VMAB är i sammanhanget en ledande aktör som bidrar till ett hållbart klimatsmart utvecklingsarbete.

Visste du att...

...den mat svenskarna slänger varje år har orsakat lika mycket koldioxid som 525 000 bilar.

...glaset från din glödlampa kan bli en flaska om den återvinns.

...matavfall från en familj kan hålla en lampa lysande i mer än fem dygn om det rötas.

...du kan koka 38 koppar kaffe på din dagstidning, så mycket energi sparas om den återvinns.

...svenskar återvinner mellan 750 000–800 000 ton förpackningar varje år.

Hållbart är lönsamt – Vi hjälper dig!

Delar av personalstyrkan på VMAB i Mörrum.

METALLFÖRPACKNINGAR

KONSERVBURKAR, SPRAYBURKAR, TUBER, KAPSYLER, LOCK, VÄRMELJUSHÅLLARE, ALUMINIUMFOLIE OCH FORMAR, PENSELTORRA (DVS. TORRA OCH URSKRAPADE) MÅLARBURKAR.

TIPS!

- Kom ihåg att även lämna små metallförpackningar till återvinning. T.ex. kapsyler, lock, folien på crème fraîche-burken, skruvkorkar och värmeljushållare (lossa vekeshållaren). Ingen förpackning är oviktig, hur liten den än är.
- Metalltuber som innehåller mat, t.ex. kaviar, kan du förstås inte diska ur. Kläm ut så mycket du kan, låt korken sitta på så det inte börjar lukta illa och lämna tuben i metallbehållaren. Plastkorken förbränns och ger energi när metallen smälts ner.

Färre reklamationer med riktade insatser

Reklamationer har varit en prioriterad fråga för VMAB. De senaste årens riktade insatser har gett resultat.

I samarbete med entreprenören Ohlssons, har VMAB under de senaste åren låtit intensifiera åtgärderna för att få ner antalet reklamationer, det vill säga kärl som inte har blivit tömda, när det gäller insamlingen av hushållsavfall hos abonnenterna.

– Det är glädjande att vi har gått åt rätt håll. Reklamationerna hamnar på en för branschen låg nivå, säger Johan Ekelund, entreprenad- och upphandlingsansvarig på VMAB.

Antalet reklamationer ligger på cirka 55 i månaden, vilket är mycket lågt med tanke på hur många tömningar som utförs varje månad. Inte mindre än drygt 78 000 tömningar utförs under en månad i VMAB:s ägarkommuner. Under högsäsong, inklusive sommartömningar och trädgårdsavfall utförs 85 800 tömningar per månad.

– Vi är noga med att följa upp de reklamationer som kommer in, nya chaufförer introduceras i rutterna och får tydliga instruktioner om vilka områden som kan vara svårtillgängliga. Ibland handlar det om att tekniken spökar så att koordinaterna inte stämmer, att GPS-instrumenten inte uppfattar signalerna om att det finns kärl att tömma i ett område eller att kartangivelserna om infarter på vissa vägar inte stämmer. Ibland handlar

det om den mänskliga faktorn att ett kärl missas men oftast fungerar tömningarna utan problem, säger Benny Gunnarsson, driftschef på Ohlssons.

Fortsatta satsningar

Som en del i det fortsatta utvecklingsarbetet kommer VMAB att intensifiera arbetet kring sorteringen.

– Det är lätt att det ibland blir fel när man sorterar sitt hushållsavfall men vi vill hjälpa kunder och abonnenter så att det blir rätt. Därför kommer vi att aktivt arbeta med att se över sorteringen och informera om något har sorterats fel i kärlen. Detta gör vi genom att sätta lappar på kärlen med information om fel-sortering, säger Johan Ekelund.

Visste du att...

...cirka 940 000, så många tömningar av hushållsavfall hos abonnenterna i Karlshamns, Olofströms och Sölvesborgs kommuner, utfördes under 2015. Samma period uppgick antalet reklamationer till 940. Cirka en tredjedel av reklamationerna rapporteras in under sommarmånaderna juni och juli.

...du inte behöver tveka om hur du ska sortera en påse med plast på utsidan och aluminiumskikt på insidan. Gör så här: knyckla ihop förpackningen, behåller den formen sorteras den som en metallförpackning, vecklar den ut sig sorteras den som mjukplast.

Therese Joelsson, administratör, och Benny Gunnarsson, driftschef, på Ohlssons.

PLASTFÖRPACKNINGAR

OBS! Ni som har Maximiljökärl sorterar mjukplasten i restavfallet eller lämnar den på en återvinningsstation.

HÅRDA: BURKAR, DUNKAR, FLASKOR, SMÅ HINKAR (T.EX. FÖR SYLT), PLASTTUBER, HÅRDA REFILLPAKET.

MJUKA: PLASTPÅSAR, MJUKA BÄRKASSAR, MJUKA REFILLPAKET, PLASTFOLIE OCH -FILM, INNERPÅSAR I T.EX. MÜSLIPAKET, FRIGOLIT.

Visste du att...

.....om alla svenska hushåll skulle återvinna ytterligare en plastförpackning i månaden skulle koldioxidutsläppen minska med 3 600 ton.

Smarta tips för dig med Maxikär!

Sommartips

- Låt matavfallet rinna av ordentligt innan du lägger det i matavfallspåsen, ju torrare avfall desto mindre lukt i kärlet.
- Slå gärna in kräft-/räkskal och fiskrens i tidningspapper som suger upp det mesta av vätskan.
- Släng servetter och hushållspapper i matavfallet för att suga upp vätska.
- Vik ihop tidningspapper och lägg i botten av påsen om du har mycket blött avfall.
- Fyll inte påsarna mer än att det går att vika ihop påsen ordentligt innan den placeras i kärlet.
- Lägg gräsklipp (mycket liten mängd) eller kalk i kärlet så att det täcker avfallet. Flugorna trivs inte i den basiska miljön.
- Tvätta av kärlet efter tömning. Då försvinner de illaluktande fettsyror som kan ha läckt ut ur påsarna.
- Flugor och larver behöver fukt för att föröka sig. Om man lämnar en glipa i locket så torkar avfallet bättre och flugorna trivs sämre. Ställ en kloss stor som en tändsticksask under locket så ventileras fukten bort bättre.
- Spraya kärlet invändigt med en blandning av vatten och ättika (1 dl ättika/liter vatten).
- Om möjligt, försök att ställa kärlet på vädrad och skuggig plats.

Vintertips

Vid minusgrader är det tyvärr lätt hänt att avfall fryser fast i kärlet. Det avfall som eventuellt sitter fast i kärlet efter tömningen lämnas kvar till ditt nästa tömningstillfälle.

Så här gör du för att undvika att matavfallspåsen fryser fast

- Låt matavfallet rinna av innan du kastar det i matavfallspåsen.
- Använd alltid hållaren som du har fått av oss, då kan fuktigheten avdunsta från påsen och risken för fastfrysning minskar.
- Om matavfallspåsarna fryser fast i kärlet kan det bero på att de är väldigt blöta. Lägg en dagstidning i botten av matavfallspåsen.
- Låt matavfallspåsen stå ute några timmar så den fryser till innan du lägger den i kärlet. Ställ en hink över så river inte fåglarna sönder påsen.
- Har påsarna frusit fast kan du prova att stöta loss dem med ett kvastskäft.
- När du skottar till brevlådan, tänk också på att skotta till hushållskärnen så underlättar du för renhållningspersonalen.

Fler tips

- Kärlet får inte fyllas mer än att locket kan stängas. Kontakta kundtjänst för andra alternativ.
- Vägen till kärlet får inte vara blockerad av t.ex. snö, buskar eller parkerade bilar.
- Se till att kärlet är lättillgängligt så att renhållningspersonalen enkelt kommer åt det.
- Fett som blivit kvar i t.ex. stekpannan torkar du ur med hushållspapper. Papperet slänger du i den bruna matavfallspåsen.
- Om det blir mycket fett över, t.ex. efter fritering, häller du det i en behållare som ett mjölkpaket eller en plastburk med lock. Behållaren slänger du i restavfallspåsen.

Så blir du av med bananflugor i köket

Ta en kopp eller ett glas (gärna samma form som en konjakkskupa). Häll i 2 msk vinäger, 1 msk sirap och några droppar diskmedel. Ställ sedan glaset i närheten av det ställe bananflugorna finns. Du kommer se resultat inom kort.

TIDNINGAR

DAGS- OCH VECKOTIDNINGAR, MAGASIN, REKLAMBLAD, KATALOGER (POSTORDER-, TELEFON-, RESEKATALOGER OCH LIKNANDE), BROSCHYRER OCH SKRIV- / RITPAPPER.

TIPS!

- Kom ihåg att ta bort plastomslag runt reklam och tidningar.
- Häftklamrar, spiraler och dylikt behöver du inte ta bort från tidningar eller block, de avskiljs med magneter och skickas till metallåtervinning.

Visste du att...

...uppemot hälften av råvaran i nytt tidningspapper kan bestå av returfiber och resten av färskfiber.

Energi av restavfall

Restavfall är ett av avfallsslagen som tas omhand på VMAB och mellanlagras innan det transporteras vidare till förbränning. Restavfall är det hushållsavfall som blir över när förpackningar, matavfall och tidningar har sorterats ut. Restavfallet transporteras till värmeverk och blir till värme, el och varmvatten till bostäder bland annat. VMAB har skickat drygt 18 000 ton hushållsavfall till förbränning vilket genererar cirka 54 500 MWh energi.

Trä blir värme

Trämateriel flisas och återvinns genom energiutvinning i förbränningsanläggningar och blir till värme och elektricitet. Tryckimpregnerat trä räknas som farligt avfall och destrueras i särskilda förbränningsanläggningar, där det ger energi. VMAB har levererat 24 000 kubikmeter flis till energiutvinning vilket motsvarar 22 000 MWh energi.

En lysande energilstrare

Solenergi blir allt viktigare även för kommunala fastighetsförvaltare och bolag. VMAB:s solcellsanläggning omfattar 700 kvadratmeter och beräknas generera drygt 100 000 kWh per år, vilket motsvarar tio procent av bolagets totala energibehov. VMAB producerar 76 gånger mer energi än man gör av med.

VMAB är en modern och

76 000 MWh. Så mycket energi producerar VMAB i Mörrum årligen, vilket motsvarar den genomsnittliga årsförbrukningen för drygt 3 800 villor. Bolaget får dagligen in en mängd olika avfallslag där en stor del behandlas och transporteras vidare till värmeverk för förbränning med energiutvinning.

VMAB har i flera avseenden varit en banbrytande aktör i arbetet med att utveckla verksamheten till att omfatta fler miljöfrämjande områden och inriktningar. Efter genomförandet av biogassatsningen har flera andra investeringar genomförts inom ramen för förnybar energi. Intresset för de förnybara energislagen har ökat kraftigt sedan i början av 1990-talet och förnybar energi är den mest snabbväxande marknaden. Som en av satsningarna uppfördes och installerades under 2015 solceller på kvarnbyggnadens tak vid VMAB:s anläggning i Mörrum.

Solcellspaneler på taket av VMAB:s kvarnbyggnad. Solenergi blir allt viktigare även för kommunala fastighetsförvaltare och bolag.

MATAV FALL

SKAL, FRUKTER, ROTFRUKTER, GRÖNSAKER, KAFFE- OCH TESUMP INKL. FILTER, MATRESTER (TILLAGADE OCH RÅA), ÄGGSKAL, POTATIS, OST, BRÖD, VISSNA BLOMMOR OCH BLAD, HUSHÅLLSPAPPER, SERVETTER, FISKRENS, RÅK- OCH KRÄFTSKAL

TIPS!

- Behöver du nya påsar? För villaägare: Fäst en tom papperspåse under locket på matavfallskärlet, så får du nya papperspåsar när kärlet töms. För boende i flerfamiljshus: Kontakta din fastighetsägare/fastighetsvärd.
- Låt avfallet rinna av och ha påsen öppen så avdunstar en del av ev. vätska. Lägg gärna med hushållspapper och servetter. Fyll bara till streckade linjen så är påsen lätt att försluta innan du kastar den i kärlet.

hållbar energiproducent

Bild 1: VMAB:s rötningsanläggning i Mörrum. Bild 2: Inmatning av matavfall för rötning.
Bild 3: Trämateriell flisas och återvinns för energiutvinning.

Matavfall i tankarna

Till VMAB:s biogasanläggning transporteras hushållens matavfall. Biogasanläggningen är dimensionerad för att behandla 20 000 ton avfall/år varav 15 000 ton är källsorterat matavfall och 5000 ton är park- och trädgårdsavfall. Biogasen som produceras från avfallet genererar i 2 200 000 Nm³ (normalkubikmeter) fordonsgas/år vilket motsvarar cirka 2 400 000 liter bensin. Den uppgraderade fordonsgasen går till ett högtryckslager där gasen komprimeras och lagras i gasflak för vidare distribution till gasmackarna.

Vad är energi?

Energi är ett mått på det arbete som en apparat utför och är produkten av effekt multiplicerat med tid. Energi är effekt gånger tid. 1 kWh (kilowattimme) = 1 kW under en timme.

Nytta och nöje

1 000 kWh räcker för att värma en villa under ett par veckor. VMAB producerar 76 000 MWh energi om året. Baserat på den mängd biogas som VMAB producerar, om vi förutsätter att en bil drar 0,6 liter per mil, så räcker gasen till omkring 4 miljoner mil. Jordens omkrets är 40 075 km, dvs ca 4 000 mil. Då räcker gasen till att köra bilen 1 000 varv runt jorden.

PAPPERSFÖRPACKNINGAR

PASTAPAKET, CORNFLAKESPAKET, MJÖLK- OCH JUICEFÖRPACKNINGAR, SOCKERPÅSAR, HUND-MATSÄCKAR, BÄRKASSAR, PRESENTPAPPER, WELLÅDOR TILL TV, STEREO, MÖBLER M.M, OMSLAG TILL BOKKLUBBSBÖCKER.

TIPS!

- Vik ihop och platta till pappersförpackningen så tar den mindre plats. Du kan även lägga mindre förpackningar i större. En tom mjölkförpackning rymmer minst fem ihopvikta.

Visste du att...

...kuvert och post-it-lappar ingår inte i förpackningsinsamlingen. Inget klister i pappersmassan! Lagg dem i restavfallet.

Hur farligt är ditt hushållsavfall?

Farligt avfall ska inte slängas bland det vanliga hushållsavfallet eller sorteras som vanliga förpackningar utan sorteras separat och lämnas till en återvinningscentral.

Farligt avfall kan skada miljön om det lämnas på fel ställe. Därför får det inte hamna bland det övriga hushållsavfallet eller spolas ner i avloppet.

Tubbaryds återvinningscentral i Karlshamn är en av VMAB:s centraler som tar emot farligt avfall från de privata hushållen.

– Vi får in olika typer av farligt avfall men mest färg och aerosol, alltså olika typer av tryckbehållare. Mycket är sådant som betecknas som småkemikalier, bekämpningsmedel, spillolja och annat som kan uppstå i ett hushåll, säger Simon Svensson på återvinningscentralen i Tubbaryd.

Vid förvaring av farligt avfall är huvudregeln att man inte ska blanda olika slags farligt avfall, till exempel lösningsmedelsavfall och metallhaltigt avfall, eller vegetabiliska oljor med mineraloljor, i samma behållare. Vattenbaserade skärvätskor ska inte heller blandas med smörjoljor.

Placera rätt

Vid transport av farligt avfall ska behållare och kärl vara hela och väl förslutna så att eventuella kvarvarande rester inte läcker ut. Bäst är att placera behållare och kärl i en stadig låda eller kartong för att undvika att de välter och orsakar

Simon Svensson, medarbetare på återvinningscentralen i Tubbaryd, betonar vikten av att kontakta personalen vid inlämning av farligt avfall.

skada. Plastbehållare blir sköra och ömtåliga med tiden om de har fått stå länge, särskilt de som innehåller syror och ammoniak.

– Alla tryckbehållare, oavsett det har varit livsmedel, hygienpreparat eller starka kemikalier i dem, så ska de sorteras som farligt avfall och inte slängas bland metall- eller plastförpackningar på grund av explosionsrisken. Det är viktigt att man alltid tar kontakt med oss och meddelar när man kommer med farligt avfall för inlämning, betonar Simon Svensson på återvinningscentralen i Tubbaryd.

Överblivna läkemedel lämnas på Apoteket där det också finns speciella påsar att hämta för ändamålet. Fyrverkerier, ammunition, spräng-

medel etc, lämnas hos Polismyndigheten. Det är alltid den enskildes ansvar att se till så farligt avfall hanteras på rätt sätt och enligt gällande föreskrifter.

Större mängder

Inlämning på återvinningscentralerna är endast till för privatpersoner. Vid inlämning av större mängder farligt avfall än 25 liter, hänvisar personalen till Ragn-Sells i Ronneby eller Stena i Olofström beroende på vad det är för avfall som ska lämnas.

– Hantera farligt avfall med försiktighet, fråga oss vid minsta osäkerhet så hjälper vi gärna till. Det är vårt uppdrag att se till så sorteringen sker på rätt sätt, säger Simon Svensson.

FÄRGADE GLASFÖRPACKNINGAR

FÄRGADE FLASKOR, BURKAR, VIN- OCH SPRITFLASKOR FRÅN SYSTEMBOLAGET.

TIPS!

- Porslin, keramik, glödlampor, speglar och fönsterglas lämnas på återvinningscentraler.
- Skruvkorkar av metall ska inte sitta kvar på flaskorna, men ringen som är kvar efter korken kan dock sitta kvar. Flaskhalsarna avskiljs, och metallringarna återvinns separat.
- Pantflaskor och burkar får du betalt för på returstationerna i affärerna.

Viktigt med rätt sortering av farligt avfall

Se till att ta hand om farligt avfall, lämna det till någon av våra bemannade återvinningscentraler. Fråga oss om du är osäker!

Farligt avfall

- Oljor och lösningsmedel
- Kemikalierester
- Bekämpningsmedel
- Färg- och limrester
- Kvicksilver
- Batterier
- Kylar och frysar
- Glödlampor, lågenergilampor och lysrör
- Sprängmedel och ammunition

Småelektronik

Småelektronik klassas som farligt avfall och ska lämnas till återvinningscentral. Tänk på att leksaker ofta innehåller elektronik och batterier. Exempel på småelektronik:

- Klockor
- Telefoner
- Datorer
- TV-apparater
- Stereoanläggningar
- Apparater med kretskort, drivs med batteri eller sladd
- Hushållsassistenten
- Dammsugare

Vi hämtar dina vitvaror

Kylar och frysar hämtar vi avgiftsfritt, för dig som bor i villa.

Kort om farligt avfall

- Minimera användningen av kemikalier, välj de som är minst skadliga för natur och människor.
- Släng inte farligt avfall i naturen, soporna eller avloppet. Det kan ställa till med omfattande skador som kan bli svåra att åtgärda.
- Sortera kemikalier för att undvika kemiska reaktioner. Blanda inte!
- Elavfall, lampor, bormaskiner, radio och TV skickas för demontering och återvinning.
- Tryckimpregnerat trä används för energiutvinning vid förbränningsanläggningar med särskild rening.

Läkemedel

- Överblivna läkemedel ska lämnas till Apoteket.

OBS! Ammunition med tändmedel, sprängämnen, fyrverkerier, raketer, nödbloss och andra pyrotekniska produkter lämnas till återförsäljare och/eller till Polisen. Tomhylsor sorteras som metall på en återvinningscentral, avskjutna fyrverkerier och raketer sorteras som hushållsavfall i sopkärl. Allt som innehåller krut eller andra tändmedel är brandfarligt och explosivt. Se därför till att hålla det borta från öppen eld.

OFÄRGADE GLASFÖRPACKNINGAR

FLASKOR, BURKAR, VIN- OCH SPRITFLASKOR FRÅN SYSTEMBOLAGET.

TIPS!

- Porslin, keramik, glödlampor, speglar och fönsterglas lämnas på återvinningscentraler.
- Skruvkorkar av metall ska inte sitta kvar på flaskorna, men ringen som är kvar efter korken kan dock sitta kvar. Flaskhalsarna avskiljs, och metallringarna återvinns separat.
- Pantflaskor och burkar får du betalt för på returstationerna i affärerna.

Visste du att...

...efterfrågan från glasindustrin på återvunnet ofärgat glas är mycket stor, det finns alltså en önskan från marknaden att hålla det ofärgade glaset skilt från det färgade.

– Välkommen att höra av er med tips och synpunkter på vår nya hemsida, hälsar Malin Håkansson, kundtjänst- och informationsansvarig.

VMAB lanserar ny hemsida

Parallellt med utgivningen av Renhållningsnytt, sjösätts även VMAB:s nya hemsida i mars månad.

VMAB lanserar nu en ny modern och mer användarvänlig webbplats. Sidan är responsiv, vilket innebär att den är anpassad att visas även i läsplattor och mobiltelefoner.

Förutom ny layout innehåller den nya hemsidan även en rad nya funktioner som bland annat tömningsschema med kalender.

– Att utveckla hemsidan är ett sätt att möta våra abonnenters och kunders önskemål om service och tillgänglighet. Vår nya sida har fått

en uppdaterad design som vi hoppas ska upplevas fräschare och mer lättläst. Vi har också lagt stor vikt vid att den ska vara lätt att navigera i och hitta på, säger Malin Håkansson, kundtjänst- och informationsansvarig.

Förutom ny grafisk profil har hemsidan dessutom ett nytt utseende när det gäller nyhetsuppdateringen där aktuell driftsinformation även fortsättningsvis kommer att vara ett viktigt inslag.

– Vi kommer att arbeta aktivt med att följa med i utvecklingen och se till att vi kan ge en fortsatt utmärkt service till våra kunder och abonnenter.

Visste du att...

...75 procent av alla förpackningar lämnas till återvinning.

...återvunnen stålplåt, som till exempel i stekpanna, sparar 75 procent av energin jämfört med jungfrulig råvara.

...Sverige återvinner mest elavfall per invånare i världen.

...återvunnet aluminium sparar 95 procent energi jämfört med jungfrulig råvara.

...om alla lämnar in sina kapsyler till återvinning, räcker stålet till 2 200 nya personbilar. Varje år!

...varje år återvinns 3 000 ton plast från gamla kylar och frysar.

...mer än 80 procent av all koppar som hittills har utvunnits används fortfarande.

...på tio år har mängden hushållsavfall som deponeras minskat med 800 000 ton.

...ett kilo tidningar som återvinns spar energi som räcker till ett 4,5 månader långt mobil-samtal.

...plast från elavfall kan återvinnas till plastpåsar eller PET-flaskor.

RESTAVFALL

FIMPAR, SNUS, DAMMSUGARPÅSAR, STÄDAVFALL, BLÖJOR, BINDOR, TAMPONGER, DISKBORSTAR, DISKTRASOR, MOPPAR, TOALETTBORSTAR, KUVERT, VYKORT, POSTIT-LAPPAR, PENNOR, KRITOR, MAPPAR, PÄRMAR, PLASTFICKOR, HUNDBAJS-PÅSAR, STRÖ FRÅN SMÅDJURENS BURAR, TUGGUMMI, FOTON OCH FILMRULLAR, PORSLIN OCH DRICKSGLAS, GLASSPINNAR, TANDPETARE, TANDBORSTAR, TOPS, BOMULL, RAKHYVLAR, RAKBLAD, PLÅSTER, BANDAGE, LJUSSTUMPAR, KATTSAND.

TIPS!

- Samla det som blir över när du källsorterat i en plastpåse som du slänger i restavfall.

Återvinningsstationer – ÅVS

Återvinningsstationerna är obemannade och avsedda för hushåll som vill lämna tidningar eller förpackningar av olika slag, till exempel pappersförpackningar, färgade eller ofärgade glasförpackningar. På återvinningsstationerna kan du även lämna småbatterier. Grovsopor och annat större avfall får inte lämnas på återvinningsstationerna.

Det är FTI AB, Förpacknings- och Tidningsinsamlingen AB, som driver återvinningsstationerna i kommunerna. Vid problem, kontakta FTI:s servicecenter, tel 0200-88 03 11.

Vi återvinner dina förpackningar och tidningar

På uppdrag av de företag, som säljer dem i Sverige, ansvarar vi för insamling och

återvinning av deras förpackningar och tidningar. Mer info: www.ftiab.se

Återvinningscentraler – ÅVC

På återvinningscentralerna finns personal på plats som hjälper till vid sortering och svarar på dina frågor om sortering av de olika avfallsslagen. Inlämning på återvinningscentral är endast till för privatpersoner. På en återvinningscentral kan man lämna samma slags avfall som på en återvinningsstation plus elavfall och farligt avfall samt grovavfall (brännbart och deponi) som trädgårdsavfall, trä- och schaktmassor, wellpapp, järn- och metallskrot. Det kostar inget för privatpersoner att lämna avfall på återvinningscentral.

Vid inlämning av större mängd avfall än två kubikmeter, hänvisas du till avfallsanläggningen i Mörrum.

Vid frågor om sortering och återvinning, välkommen att kontakta VMAB:s kundtjänst, tel 0454-593 59.

Vad händer med avfallet?

Brännbart grovavfall

Transporteras till avfallsanläggningen i Mörrum för mellanlagring och vidare transport till godkänd förbränningsanläggning för energiåtervinning.

Deponi grovavfall

Transporteras till avfallsanläggningen i Mörrum för mellanlagring och vidare transport till godkänd anläggning för deponering. Deponi är en avfallsfraktion som inte går att förbränna, återvinna eller kompostera.

Trädgårdsavfall

Flisas och genomgår en komposteringsprocess där processen avslutas med att komposten siktas. Resultatet blir en kompostjord som används som jordförbättringsmedel.

Trä – färgat och ofärgat

Träet flisas och transporteras vidare till värmeverk för förbränning med energiutvinning.

Trä tryckimpregnerat

Förbränns i anläggningar med särskild rökgasrening och blir till fjärrvärme.

Järn- och metallskrot

Blir till nytt stål vid nedsmältning som kan användas vid tillverkning av nya produkter som till exempel cyklar och bildelar.

Schaktmassor

Används till utfyllnad vid exempelvis vägbyggen.

Elavfall

Elavfall som lampor, småelektronik, bormaskiner, radio och TV skickas för demontering och återvinning. De olika materialen går vidare till återvinning, förbränning med energiutvinning eller tas omhand som farligt avfall.

Farligt avfall

Oljor, lösningsmedel, kemikalierester, bekämpningsmedel, färg- och limrester, kvicksilver, batterier, kylar, frysar och ljuskällor är exempel på farligt avfall. De olika materialslagen tas omhand och genomgår olika behandlingsprocesser beroende på avfallsslag.

OBS! Släng inte farligt avfall i naturen, soporna eller avloppet. Det kan ställa till med svåra skador på människor, djur och natur.

Välkommen till VMAB:s kundtjänst

Att ge dig bra service är viktigt för oss på VMAB. Kundtjänst finns till din tjänst när du behöver hjälp, om du vill få råd eller tips.

Hos oss på kundtjänst får du svar på dina frågor om renhållningen. Det kan gälla allt ifrån vilka abonnemangsalternativ som finns och vilket som är det mest klimatsmarta alternativet utifrån just ditt hushålls förutsättningar och önskemål. Vi hjälper dig också med allt ifrån beställningar och information om tömningsdagar till kärbyten, reklamationer och frågor om sortering.

Kundtjänst svarar även för registrering och klassificering av material i samband med ut- och invägning av avfall till anläggningen i Mörrum. Har du frågor om renhållning, tömning, sortering eller vill du göra en beställning så är du varmt välkommen att kontakta oss via telefon eller e-post enligt nedanstående öppettider.

Kundtjänst ..... tel 0454-593 59
E-post ..... kundtjanst@vmab.se
Hemsida ..... www.vmab.se

Öppettider – Kundtjänst

Måndag–fredag .....kl 08.30–16.00
Lunchstängt .....kl 12.00–13.00

Tömning helger, jul & nyår

Eftersom julafton och nyårsafton infaller på en lördag i år sker inga förändringar i schemat för sophämtningen. Avfallshämtningen utförs enligt ordinarie tömningsschema.

Sophämtning sker även som vanligt måndagen den 26/12 2016 och fredagen den 6/1 2017 trots att dessa är röda dagar.

Öppettider Återvinningscentraler

Sölvesborg Sölvevägen 236

Måndag och onsdag .....kl 12.00–18.00
Tisdag och torsdag .....kl 08.00–16.00
Lördag .....kl 09.00–15.00

Karlshamn Tubbaryd, Tubbarydsv. 6

Måndag–torsdag .....kl 10.00–18.00
Fredag .....kl 10.00–16.00
Lördag .....kl 09.00–15.00

Mörrum Perstorpsvägen 101–20

Måndag .....kl 07.00–17.30
Tisdag–fredag .....kl 07.00–16.00

Lördagsöppet 2016 på Mörrums ÅVC

kl 09.00–15.00 följande datum: 2/4, 9/4, 16/4,
23/4, 30/4, 7/5, 21/5, 28/5, 3/9, 10/9, 17/9,
24/9, 1/10, 8/10, 15/10, 22/10 och 29/10.

Hällaryd G:a Riksvägen 198, Idrottsplatsen

Måndag, onsdag och torsdag .....kl 17.00–19.00
Lördag .....kl 09.00–13.00

Olofström Traktorvägen 7

Måndag .....kl 08.00–16.00
Tisdag och torsdag .....kl 08.00–18.00
Lördag .....kl 09.00–15.00

Stängt aftnar/helgdagar på Återvinningscentraler

Mars 2016

Långfredagen 25/3
Påskafton 26/3
Annandag påsk 28/3

Maj 2016

Kristi himmelfärdsdag 5/5
Pingstafton 14/5

Juni 2016

Nationaldagen 6/6
Midsommarafton 24/6
Midsommardagen 25/6

November 2016

Alla helgons dag 5/11

December 2016

Julafton 24/12
Juldagen 25/12
Annandag jul 26/12
Nyårsafton 31/12

Januari 2017

Nyårsdagen 1/1
Trettondag jul 6/1